Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto valtioneuvoston selvityksestä komission suosituksesta 5G-verkkojen kyberturvallisuudesta (E 134/2018vp)

Liikenne- ja viestintäministeriö korostaa, että tulevaisuuden 5G-verkot tuovat mukanaan merkittäviä uusia palvelumahdollisuuksia loppukäyttäjille. 5G vastaa kasvaneeseen verkkoinfrastruktuurin tarpeeseen mahdollistamalla nykyistä jopa sata kertaa nopeammat langattomat yhteydet. Suurempien yhteysnopeuksien lisäksi uuden teknologian on määrä parantaa verkon kattavuutta, luotettavuutta ja energiatehokkuutta sekä pienentää tiedonsiirron viivettä. Uudet palvelut tulevat mahdollistamaan muun muassa suuria kehitysaskeleita automaattiseen liikenteeseen ja sairaanhoidon uusiin palvelumuotoihin. Liikenne- ja viestintäministeriö tukee komission suosituksessa esitettyä näkemystä siitä, että 5G-teknologia tulee olemaan useiden yhteiskunnan keskeisten ja kriittisten toimintojen edellytys.

Komissio antoi keväällä 2019 suosituksen 5G-verkkojen kyberturvallisuudesta. Komission suosituksen tavoitteena on tukea ja kehittää unionin yhteistä lähestymistapaa 5G-verkkojen kyberturvallisuudesta. Suosituksen taustalla on huoli siitä, että tulevaisuudessa monet yhteiskunnan kriittiset toiminnot ovat riippuvaisia 5G-teknologiasta. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää kannatettavana 5G-verkkojen ja niihin liittyvän teknologian turvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Suomi osallistuu aktiivisesti komission suositukseen perustuvaan EU-tason työhön 5G-verkkoihin liittyvien riskien kartoittamiseksi ja mahdollisten yhteisten eurooppalaisten ratkaisujen löytämiseksi. Komission suosituksessa jäsenvaltioita kehotettiin laatimaan kansalliset riskiarviot kesäkuun loppuun mennessä ja tämän jälkeen laadittaisiin lokakuuhun mennessä EU:n laajuinen arvio 5G-verkkojen kyberturvallisuudesta. Näiden arvioiden pohjalta on tarkoitus laatia keinovalikoima mahdollisten turvallisuusriskien hallitsemiseksi vuoden 2019 loppuun mennessä. Suomi valmisteli komission suosituksen perusteella kansallisen 5G-riskiarvion laaja-alaisessa yhteistyössä eri viranomaisten ja toimijoiden kesken. Kansallinen riskiarvio palautettiin kesäkuun lopussa annetun aikataulun puitteissa. Suomi painotti kansallisessa riskiarvioinnissaan 5G-verkkojen arkkitehtuuriin liittyviä teknologisia haasteita

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

tieto- ja kyberturvallisuuden näkökulmasta. Kansallinen riskiarviotyö pohjautui vahvasti Liikenne- ja viestintäviraston laatimaan 5G-tietoturvallisuusselvitykseen.

5G-verkkojen rakenne tuo muutoksia verkkoarkkitehtuuriin, jonka seurauksena perinteisestä televerkkoajattelusta siirrytään vahvasti pilvipalveluiden aikakauteen. Samalla siirrytään suljetusta verkkoympäristöstä kohti avoimempia ratkaisuja. 5G-verkkojen avoimuus tulee vaatimaan nykyistä nopeampaa reagointikykyä tietoturvallisuusuhkiin ja haastaa operaattorit ja viranomaiset uudenlaisten tietoturvallisuusmallien käyttöönottoon.

Suomessa on voimassa kansainvälisesti tarkasteltuna varsin edistyksellinen viestintäverkkojen turvallisuutta koskeva lainsäädäntö, joka velvoittaa teleyritykset huolehtimaan omien palvelujensa ja verkkojen tietoturvallisuudesta. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 273 §:n mukaan teleyrityksen on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin, jos sen palveluun kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä tietoturvaloukkaus taikka muu tapahtuma, joka estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Laissa säädetään myös siitä, mitä toimenpiteitä teleyritykset voivat tehdä tietoturvan varmistamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näiden toimenpiteiden teknisestä toteuttamisesta. Tarvittaessa laki mahdollistaa myös sen, että kone tai laite voidaan kytkeä pois verkosta, jos se aiheuttaa merkittävää haittaa tai häiriötä esimerkiksi muiden viestintäpalvelujen toimintaan. Näistä korjaustoimenpiteistä päättää lain mukaan Liikenne- ja viestintävirasto.

Suomen kyky tunnistaa tietoturvauhkia ja varoittaa niistä pohjautuu laaja-alaiseen ja tehokkaasti toimivaan kansalliseen ja kansainväliseen Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuskeskuksen kumppaniverkostoon, jota on rakennettu pitkäjänteisesti jo vuosia. Verkostoista saatu tieto ajankohtaisista uhkista ja ilmiöistä on välttämätöntä kansallisen tietoturvallisuuden sekä kyberturvallisuuden varmistamisessa kehittyvässä verkkoympäristössä. Toimiva lainsäädäntö sekä panostaminen ajantasaisiin tietoihin, kansainväliseen yhteistyöhön ja tehokkaaseen havainnointikykyyn ovat myös uusien 5G-verkkojen turvallisuuden paras tae.

Käynnissä olevasta EU-tason riskiarviotyöstä huolimatta Liikenne- ja viestintäministeriö haluaa muistuttaa, että 5G on sekä EU:lle että Suomelle valtava mahdollisuus taloudellisesti ja kansalaisten hyvinvoinnin kannalta. On selvää, että kaikki suuret teknologiamuutokset tuovat mukanaan myös riskejä, joihin yhteiskunnan tulee varautua. Varautuminen vaatii entistä tiiviimpää yhteistyötä ja tehokkaampaa tietojenvaihtoa. Suomessa lainsäädäntö ja olemassa olevat yhteistyöverkostot antavat tähän hyvät edellytykset.

Laura Vilkkonen
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi